

*Nyolc leütött etűd,**avagy egy marslakó hazatér*

2006. február végével felkent kulturális miniszterünk hazahívott. Az indoklás szerint hat hónappal „meghosszabbított”. Eddig a sikeres igazgatók megkapták az ötödik évet (a táncosabb lábúak a hatodikot, hetediket s többet is). Nekem ez járt: a lányomat a gimnáziumi félévből vehettük ki, költözhettünk télen, nyelhettem az epét két és fél hónappal a nyugdíjazásom előtt – de legfőképpen: nem igen volt még példa arra, hogy elcsapnak egy igazgatót a saját maga által szervezett magyar kulturális évad vége előtt. Így a Bartók- és Magyar-évadot március végén már a kormány bizalmát élvező utódom zárhatta le (abból a rengeteg szponzori pénzből, melyet az ünnepségsorozatra fölhajtottam).

No de nem olyan szörnyű ez, négy és fél évtizede tanulom a rendszer természetrajzát – az lett volna becsületbe vágó és megdöbbentő, ha nem csapnak el idő előtt.

De hát nem erről szól a dolog, van nekünk hazánk, azt szolgálni öröm, kitüntetés, ötszáz éve tesszük, amíg engedik.

2001-ben, amikor a pályázaton megszereztem a jogot a stuttgarti intézet vezetésére, bizony alig tudtam valamit Baden-Württembergről. Persze, Stuttgart, s egy református fülében nyilván nemesen csengett Heidelberg és Tübingen neve, és hát itthonról volt sok össze nem függő emlékem a svábokról. Furcsa módon nem beszél sokat a világ erről a tartományról.

Aztán egyre nagyobb örömmel mártóztam meg az eleinte mindig mértéktartó, de idővel a teljesítményt, a minőséget és a személyes meggyőződést feltétel nélkül becsülő déli németek világában. Lassan rájöttem: azért nem beszélnek sokat e 10,5 milliós, Európában a gazdaság, a demokrácia, az erkölcs, a közrend, a kultúra mértékegységei szerint oly példamutató országról, mert őket magukat nem izgatja a dolog, ők nem akarnak harsány (következésképpen hamis, hazug) „marketinget” önmagukról. Őket nem az európai trendek táncparkettje érdekli, hanem kizárólag az: miként él, milyen jól érzi magát otthon a lakosság – amit az szigorúan számon is kér rajtuk.

Nem volt ez olyan új nekem, hiszen megismerkedtem Svájjal, Norvégiával (csupa saját paraszti tradíciójához hűséges, meggazdagodott nép), s megtapasztaltam, hogy őrölkük illik gúnyosan, irigyen, szapulva beszélni.

Elképedtem, hogy az LB-BW tartományi bank nevével mindenütt világraszóló művészeti események szponzoraként találkozom, de igazán akkor lepődtem meg, amikor hallottam, hogy ez a művészettámogató bank „mellesleg” az NSZK negyedik legnagyobb pénzintézete is.

Gyönyörű (nagyon sikeres) volt a négy és fél, keresztbe tört év közöttük, ritkán találkoztam ilyen hálás, értékekre fogékony – s hazánkat ennyire ismerő, szerető néppel. (Annál megdöbbentőbb volt, hogy agyatlan külpolitikánk épp a múlt télen szüntette meg a főkonzulátust Stuttgartban, amit fuldokló döbbenettel vett (nem vett) tudomásul a minket legjobban szerető európai kis nép és kormánya.

Nem hazajönni volt szörnyű, hanem itthon hiába keresni a megszokott rendet, kiszámíthatóságot, becsületességet, erkölcsöt, emberséget, kedvességet... nem sorolom.

Ahogy telik az idő, változatlanul – talán még inkább – hiányzik az a kis planéta. Egyre távolabbinak tűnik. S a fájdalmat nem annyira az ő távolságuk teszi nehezen viselhetővé, sokkal inkább a mi nyomorult viszonyaink és sorsunk fölötti aggodás.

(1) EGY MARSLAKÓ HAZATÉR

Az én Marsom minden ellenkező híreszteléssel ellentétben emberi méretű, áttekinthető és rendezett. Mert a lakói így akarták, s mert azok ott az akarataikat képesek érvényesíteni.

Az én Marsom hazánknál kisebb területű, lakossága valamivel több a mienknél – s senkinek soha eszébe nem jutna Marsnak nevezni ezt a tartományt, ha hazatérve nem érezné olyan fényévekre távolinak a mi „szeretett kis hazánktól”.

Talán azért is, mert e kis planéta lakóiban soha föl nem merülne „kicsinek” érezni a hazájukat, nagyon felzúdulnának e lekicsinylésért – de az is lehet, hogy csak gúnyorosan mosolyognának a nevetséges feltételezésen. Hiszen ez a terület az *övék*. S ha elfogadnák hogy lelkükben vagy mások száján kicsinek minősítsék őket, akkor mit kellene gondolniuk önmagukról? S akik gúnyosan, hitetlenül vagy ellenségesen vélekednek a hazájukról, azok talán arról is gondoskodnának, hogy az a haza valóban kicsivé is váljék. Ez súlyos sérelem volna. Idegenektől nem, hiszen a világ olyan (harapós, kárörvendő stb.), amilyen. De belül, egymás között, az maga lenne a végromlás. A romlásnak pedig sem az okait, sem a termékeit, sem a létét nem tolerálják. Még ha intoleránsnak bélyegeznék is őket.

Ezért aztán makacsul következetesek. Igazában nem is kellene, hiszen maguk is tudják: milyen a Mars. (A szó nagyjából ugyanazt jelenti, mint nálunk, csak egészen más következményekkel.)

Nemrég egy tisztos (tetszik tudni mit jelent ez a szó?) választási küzdelemben az önkívületig kimerült miniszter a *saját* pártbeli barátja (pártistállóból jött, erről később még mesélek) cinikus megjegyzésére lekevert neki egy nagy pofont. A győzelmi ünnepek közepe. Tanúk előtt. A hőborsajtó (kisajtolás, sajtukucac) ott sem igazán más (ez valami nemzetközi betegség, ide is behatolt), feldobta az ügyet. A két barát nyilatkozott, megbékélt, egymás keblére borult. Aztán a miniszter éjjel gondolkodott, másnap beadta a lemondását. Azzal a – számunkra – elképesztő indoklással: Egy politikusnak *makulátlannak* kell lennie. Hát ilyet. (Hát ezért a Mars.)

A marslakó egy másik tartományi planétán átélte még egy „homo politicus” (ott a homo nem túlzás) barátnőjének hasonló esetét. Ő a (valóban) szabad de-

mokraták elnöknője volt. Az arrafelé is ordas kedvű médiában felbukkant, hogy a politikus asszony egy év alatt a titkárnőjével mintegy 840 tallérnyi újságot hozott fel az irodájába. Nem a saját fizetéséből, s nem az előre megrendelt állományból. Nos, ő is úgy (volt kénytelen, de önként) dönteni, hogy veszi a sátorfáját. Pedig milyen kedves barát volt! És milyen pontosan tudta az erkölcsi törvényeket.

De hát ne foglalkozunk már mindig ezzel az okádásra ingerlő választási témával!

Illetve még csak egy pillanatig. A sok részből álló nagy planétán ott „táncolt” harapta a mikrofont, simogatta imádott arcát egy fő- és egy albusiness-sóman. A gazdaság csúszott lefelé, a szereplések szaporodtak, mint keleti üzletelők a búzatáblában. És hipp-hopp, megbuktatták. Sic transit gloria mundi. Ez a két pali úgy tűnt el hat hónap alatt a „nemzet” emlékezetéből, hogy ha ma rákérdeznének a nevükre, talán nem tudnák.

Mintha a bolygón (előbb-utóbb) igazságot szolgáltatna a világ. Utóbb, de inkább előbb. Hát ezért olyan távoli a Mars.

Könyörgöm, még egy-két rövid mondat, aztán tényleg abbahagyom, hiszen ha nem őrólok (hanem mirőlünk) lenne szó, már úgyis elvitt volna a mentő (ha megérkezne az exitus beállta előtt).

Szóval, volt ott főpolgármester-választás is. A baloldal (azért írják ott a balt két ll-lel, mert gurul, mint a labda és a végén kipukkad. A jobbot meg talán szerénységéből egy b-vel írják) teleírta a falakat, a járdát, a domboldalt, hogy „Szabadság” „Egyenlőség” „Szolidaritás”, Multukulti” „Tolerancia”, „Equivalencia”, „Valencia” „CIA”, és hasonlókkal. A földhözragadt job meg csupán, hogy ők öt év alatt 20%-kal csökkentették a bűnözést, 15-tel a munkanélküliséget meg hasonló, a választási küzdelmekben jelentéktelen tények. Hát nem mégis őket választották újra?! Ez a földhözragadság! Csak a nyavalyás tények! A szárnyalás, az álmodás, az ígéretés, a rózsaszín ráógumilufik helyett.

Mondták is, hogy a Mars nem viszi semmire. Hogy csak éjjel álmodik, nappal meg mint egy kisvállalkozó, dolgozik és tervez. Ezért jobb a multi. Az álmodik egyet akár nappal is, s másnap két planétával arrébb viszi a szupergyárát. Hát nem szuper? És mega! Ilyenek a sztárok. Dehát ahhoz „löket” kell, megvilágosodás, nagyokat mondás, aminek semmi köze a kicsinyes valósághoz. Merjüktesszük tudjuk akarjuk Igenigen. Mi bírjuk. Ha ti kibírjátok. Na de hát rólatok nem szól a fáma. Máma. A holnapról meg ki beszél. Aki nem hiszi, utánajárunk! Nem új a dolog.

De most már tényleg!...

Tessék elképzelni, hosszú évek alatt egyszer sem léptem kutyaszarba. Valahogy nincs. És nem a verebek eszik fel. Ott valamiképpen azok is visszahúzóóbbak, ha a közösség (idegen szó?) kárára megy a dolog. A kutyák például nem ugatnak. A furcsa, kockafejű gazdáik úgy nevelik őket, hogy ne zavarják a többi embert. (Nem csak azért lapítanak, mert frissiben értesülhetek volna róla, hogy ha ami társadalmunk bedübörög oda rettenetes sikeressége révén, s akkor mind mehetnek a lágerbe. Bár lehet, hogy féltik ölebi státusukat a veszett rókáktól.)

Rengeteg őrült él arrafelé. (Persze, ez csak három hét hazai létezési kísérlet után tűnik így.)

Bemegyek egy kicsi, szép, ápolt, tisztos árú étterembe. Eszem, a végén kérдем a kocsmárost, fizethetek-e bankkártyával. Azt mondja, nem. Hát mondom, akkor mi lesz, nincs nálam készpénz. Erre ő: írjam fel egy cetlire a címemet, elküldi a számlát. És kész, mehetek. Hát persze, hogy visszajövök.

Egy másik nagy városból éjszaka érkezünk haza, sötétben kipakolunk, vasárnap. Sok a munka (ezt ott örömmel vélik), csak csütörtökön veszem észre, hogy a drága fényképezőgémem még mindig a kalaptartón hever. Kiveszem, bár nem sürgős. Elgondolom, hogy imádott hazámban három és fél másodperc múlva verte volna be az ablakot egy szorgos kis kalapács. Arrafelé a törpék a bányában dolgoznak. (Nem aranybánya, s nem azonos az alvilággal.) Azt mondják, ott az ember vásárol valamit, nem lop. Erre a mi huhogóink (média?) azt mondanák: de bezzeg más a fizetés arrafelé. Ám én, gyakorló marslakóként azt mondanám: hát nem a lakoságnak kellene, kellett volna kiverni az egymást vasvillázó kormányokból, hogy elég legyen a fizetés (és tehetössé váljon az ország)? Irdatlan könnyű ott megbukni, s nem csak az iskolában. Hát nem szörnyű?

Bizony szörnyű, hiszen a közlekedés csupa dugó, a nagyáruházak szart árulnak (igaz, nagyon olcsón), a nagy bürokráciás központokban ugyanolyan cinikussá rohasztott figurák packáznak az emberrel. De vidéken ezt senki sem merné megtenni. A vidéki városokban gyakori a húsz éven át a polgármesteri székből ülő, felelős, tehetséges ember. De ezek a bizonyítottan kiváló közjó-megtestesítők is egy nap alatt megbukhatnak. Például, ha azt mondják az embereknek, hogy telefonáljanak be, ha kátyút látnak. Hát ez kettős bukás. Kátyú pedig nincs, mert nem lehet. Másrészt: a közutakért felelős hivatalnokok mit kutatnak szép szemükkel, ha nem az utak állapotát? Először ők repülnek, utánuk a polgármester. Egy világ(i kis)várost szolgálni kell, nem uralni. Hibátlanul.

Azt mondja nekem egy polgármester, miután értetlenül kérdem: miért nem csinál nemzetközi turisztikai attrakciót az érintetlen történelmi városmagból – csak nem engedem be ebbe a háborítatlan, gyönyörű városba a visítózó amerikai turistacsürhét? Hatezer munkahelyem van (tizenkétezer lakosra), a kis és középvállalkozások hozták létre. Lenne nekem jogom, felkavarni, megzavarni az életüket?

Szóval sok gond akad a Marson. Nem is győzném felsorolni. Nem is sorolom fel, mert még valaki összehasonlítaná szeretett hazám állapotaival. Már ezektől a soroktól is érzem, milyen nyugtalan lesz az éjszakám (az ottani, tizenkét órás, boldog munka utáni mély szundításokkal ellentétben), hogy izgulok majd: vajon ki vájja belém mérgezett karmát, milyen szörnyű vádakkal illethetnek, ha ilyen rémes fogalmakat emlegetek fel, mint haza, felelősség, erkölcs, kötelesség.

(Ha baj lesz, majd segítségért kiáltok. Vajon megment-e valaki itthon, vajon lemossa-e valaki rólam a rám hajigált mocskot, sarat? Vagy várhatok a Marsra?)

Lejárt a szolgálatom. Pontosabban lejáratották. Dönthettem, hogy jövök vagy maradok. Nem dönthettem. Ez a hazám. Itt a helyem, ahol gyalázatos kibicek kényszerítenek, hogy azt magyarázzam meg, amiért őket sohasem vonták felelős-

ségre. Megteszem, nem nehéz. De nehéz. Élni nehéz. Itt élni iszonyú nehéz. Nincs meg a látótávolság, nincs bizalom, nem érvényes az emberismeret, mindent elborít a millió ampullából injekciózott irigység, gyűlölet. De hát én az utolsó években a kockafejű sváboknál tanultam. A felelősséget. Sikerül vagy nem, el nem hárítható. Ez az enyém, ez lehetne a mienk. Ennyit adott az Isten, ezért felelünk. Itt élned, halnod kell. Próbáljunk meg élni. Ne mondja nekem (sem a fiataloknak), hogy Mars. Mert a Mars egyszer még idejöhet. Vagy megteremtjük.

(2) MARSSZAKÉRTŐK

Azon a kis planétán nagyítóval kell keresni a szakértőt. Ilyen egyedek ugyanis csupán valamiféle egészen sajátos, különleges témához kellene, vagy olyasmire, ahol több területről sok szempontú tudást kell ötvözni.

Ha ott valamiféle politikus azt mondaná: „szakértői kormány”, hát tíz és fél millió ember esne hanyatt, vagy görnyedezne napokon át a röhögéstől. Mi az, hogy „szakértői kormány” (pláne ígértként!), hiszen ez azt jelentené, hogy az egész planéta minden lelkiismeretes, kitűnően felkészült hivatalnok a eddig pancser volt, nem értette a dolgát. Ez azt jelentené, hogy az országnak már régen az adósok börtönében volna a helye, eladhatnák a repülőterüket, a gyáraikat, a központi üzemeiket, a vasutakat, az egész nemzeti vagyont! Ilyen jó viccet még nem is hallottak.

De rögtön újra fetrengeni kezdenének a kacagástól: kérem, hiszen ez azt jelentené, hogy ha a szakértők az egyik oldalon vannak, meg a másikon is, akkor a fél országot exportálni kell. Hiszen ki engedheti meg magának, hogy egy hazában legyen neki egy bal- meg egy jobbszakértője, s míg az egyik dolgozik, a másik ígérget. Még ilyen! – csapkodnák a térdüket, hahotáznának: gazdag ország lehet, ahol ilyesmi akár csak föl is merül!

S ha kiszuszognák magukat a nevetés után, hozzátennék: szép is lenne, ha planétájukon minden ember, minden poszton nem lenne munkája legjobb szakértője. Épp csak nem szeretik ezt a fennhéjázó kifejezést.

Mert hogy is van ez ezen a furcsa bolygón?

Egy friss diplomás (egyetemet, főiskolát végzett, szakérettségizett) bekerül – mondjuk – egy polgármesteri hivatalba. Kap egy állást valamelyik reszortban, dolgozik, tanulja a területét, mint a güzü. Naponta találkozik a reá bízott emberekkel, a százféle, erős civil és szakmai szervezettel, azok árgus szemekkel figyelik a munkáját. Kap egy kis türelmi időt. (Miközben mindig érvényes a cowboy lovának botlásairól szóló alap-történet: egy, kettő, három. Harmadik valójában nincs. Harmadszorra repül, mint egy szabad madár vagy egy hervadt szegfű. Valahol megkapaszkodhat: egy nagyvárosi mamuthivatalban, egy nagyáruházláncban, ahol az embereknek nincs arca, nincs mosolya, de sokkal többet ott sem lehet botlani.)

Ha minden reá bízott ember és csoport elégedett a munkájával, ha ezt elkezdik „beszélni”, akkor fölfigyelnek rá a főnökei. Megkapja a reszort vezetését – ekkor már sokkal szigorúbb figyelem követi, hiszen ha nem teljesít kiválóan,

a főnöke is megütheti a bokáját. Ha jó, nem följebb, hanem oldalra viszik, másik rezsort élére.

Így tanulja meg a szociális ügyeket, a sportot, a kultúrát, a kommunális ügyeket, a beruházásokat, az oktatást stb. Így növekedhet a tőkéje. S egy idő után ezt a tőkét válthatja át a polgármesteri székre. Am közben egy pillanatig sem feledi, hogy az elismerés ugyan főnről jön, de a legitimáció csak alulról fakadhat. (S ahogy jön, úgy tűnhet el.) Az alfa és az omega a szolgálat és a képviselő.

Innen rugaszkodhat el a területi politikába, a parlamentbe, aztán nyitva áll az út – de a szabályok változatlanok. Igen, segít az uralkodó párt jóindulata (néhányan gúnyosan azt mondják: egy bizonyos szint fölött, az azonos tehetségek között végül az dönt), de a teljesítményt soha nem helyettesítheti.

Képviselő és szolgálat. Minél hűségesebb, minél innovatívabb, annál gyorsabban jut fölfelé.

Mert arrafelé ezt az egyetlen „másságot” tolerálják (védik, támogatják: a „minőség másságát”).

Azon a furcsa, kockafejű lakosságú planétán a konkurens (nem a másik, az ellenfél, hanem a jobb minőség) gúnyolása, kioktatása, rágalmazása, a süket duma, hazudozás, ígéretés vagy akár a legminimálisabb lopkodás nem létezik – pontosabban azonnali bukást eredményez. S mert a planéta kicsi, a hír messze jut.

E egyetlen ellenőrzésen megy át a planéta kormányának fele: miniszterek, miniszterelnökök jutnak így a csúcsra: mind a lakosság iránti megtanult, átértzett, begyakorlott szolgálat képviselői.

Ők tartják „egyensúlyban” a kormány másik felét, akik „pártistállóból” kerültek a helyükre, mert erre is szükség van: hogy a tágabb, európai, nagypolitikai összefüggéseknek is súlya legyen a közös serpenyőben. A közösséget viszont – noha elismeri a nemzetközi sikert – végül is az érdekli: milyen jó otthon.

Hogy van ez? Honnan a francból tudják?

Ha mondjuk egy ilyen méretű országban (nálunk) van másfél millió „cég”, s ennek a fele egyszemélyes kényszervállalkozás, az még távolról sem jelenti, hogy a vállalkozások 66 százaléka a „kicsi” magánszférából jönne. Ha van 4–6 millió munkavállaló, s a kényszervállalkozók feleségét, fiát is hozzászámítjuk, akkor égre kiáltó hazugság, hogy az aprótörpe vállalkozások adnak munkát a munkavállalók harmadának. Az egyenleg csak és csakis akkor érvényes, ha a kis- és középvállalkozások gazdasági teljesítménye a planéta összes gazdasági teljesítményének 60–70 százalékát adja. Így van ez minden egészséges gazdaságban. (Minden más süket, hazug duma.) (Ha ez a százalékos arány 60 % alatti, ott baj lehet, ha afölött van, gyanús és veszélyes.)

Egy egészséges – 10–50–100–200 fős – vállalkozás irányítója, ha éveken nem néz tévét, nem olvas újságot, akkor is pillanatonként a saját bőrén érzi (s minden alkalmazottja), hogy milyen az ország gazdaságpolitikája – politikája. Ezeknek nem lehet „bedumálni” semmit. Ők az intézkedésből, a gazdasági környezetből, a feltételekből azonnal tudják: hogyan és merről fúj a szél. S ők a – gazdasági erejükkel és számarányukkal fogva – döntő „elemek” egy planétának, erejük is van a tiltakozásra, s „jólétük” meghatározza az ország sorsát. Aki

ővelük játszik, az a planéta sorsával játszik – s biztosan rajtaveszt. Ők a „hűségesek”, hiszen minden cselekedetükben benne van, hogy magukért, gyermekeikért, unokáikért, a teljesítményt meghatározó munkásaikért *léteznek* – mert nélkülük nem megy. Ezek nem ugrálnak egyik országból a másikba, nem csereberélik a velük élő alkalmazottaikat, mert mindannyian tudják, hogy amit elkezdtek, az generációk sorsát határozza meg.

És?

Az egymillió kényszervállalkozó, a több millió nyugdíjas, a millió kegyből megtűrt vagy rabszolgasorsú hivatalnok életének nincs mérhető valószínűsége. Ezek a reménytelen kiszolgáltatottak csak és csakis a rájuk záporozó és már követhetetlen dumákból, álgéretekből, beetetésből, médiafarbákból szerzik hamis információikat – hiú reményüket. Hazánkban nincs mérhető és ellenőrizhető valóság. Ide elég a jól, ravaszul szervezett média virtuális manipulációja.

Egy sváb barátomtól megkérdeztem: mi lenne, ha a 49 éve uralkodó konzervatív kormány megbukna, hány embert cserélné le az új kormány? A férfi egy ideig gondolkodott, aztán azt mondta: hát, a miniszterek, az államtitkárok (ott minden minisztériumban *legfőljebb* egy államtitkár van), a miniszterelnöki hivatalban pár ember, sajtósóvivő, kedvenc titkárnők – összesen talán negyven embert.

Istenem, gondoltam – és egyik sem sértett!

De hát persze, náluk nincsenek szakértők, ott mindenki csak a munkájához ért, s azzal az egész planétának számol el. S bár a nemzetközileg divatos sajtó java kígyót, békát kiabál a kormányra (hosszú évtizedek óta), ki figyel oda. Ki figyel oda, amíg a nép maga, a saját bőrén pontosan érzékeli: hogyan, milyen hűségesen, milyen sikeresen képviselik.

Ezek a furcsa, kockafejű emberek talán még azt is kiszámolnák: mennyibe kerülne nekik négyévenként végkielégítéssel a sivatagba zavarni négyszázezer embert, elpusztítani minden beindult programot, s alkalmazni újabb négyszázezer „szakértőt”. Lehet, hogy együgyűségükben csak azért tiltakoznának ellene (s a tiltakozás ott kormánybuktatással egyenlő), mert nem tudják: mi az a „szakértő”.

(3) HOGYAN CSINÁLJUNK MARSLAKÓT?

A kis planétát korábban kétféle nép lakta. A badeniek (ennek nem sok köze van a fürdéshez) nyugaton vidám, nevetős, lazább emberek, s a legnagyobb különbség, hogy kitűnő bor termelt náluk. A keletiek törzsökös, ráncolt homlokú „tüftlerék” (ez a bütykölés és az állandó gürzés közötti átmenet). Sört ittak, és állandóan verejtékeztek, mert mindig akartak valamit, valami jobbat csinálni. A rengeteg „csinálástól” olyan kockaformájú lett az alakjuk, erős, de nem csinos.

Na és jött az a fránya történelem. A második elvesztett háború után (ők sem ismernek mást) úgy alakult a helyzet (azaz a kényszer), hogy össze kellett volna költözniük, egy tartományba. Tűz és víz. Külön himnusszal. Na tessék.

Ha átérték volna a mi negyven kommunista évünket, ha ráadásként kapták volna az utolsó tizenöt évet, akár polgárháború törhetett volna ki közöttük.

(Neurotikusabb politikusaik akár fekete ruhás mesterlövészeket ültethettek volna a fejük és a lábuk köré az ünnepeken.)

De hát ők, szerencsájukra nem kerültek olyan rettenetes, böhöm politikai góliátok hatalmi dulakodása közé, mint mi, s olyan lopakodó, az előzőeknél sokkal hatalmasabb érdekcsoportok eltéphetetlen(nek vélt) pókhálószövevényébe.

A helyzet persze – mint általában bolygónkon – fokozódott. Am ők, mielőtt a náluk elképzelhetetlen „magyaros” káromkodásra nyitották volna a szájukat, levegőt vettek – és gondolkodtak.

1952-ben, amikor félig muszájból, félig szabad választás miatt szavaztak arról, hogy egyesüljenek-e az annyira más(ik) féllel, 72%-uk igent mondott. Titokban. A szavazófülkében. Kényszer nélkül.

Így jött létre ez a furcsa kis planéta. És azért planéta, mert noha kicsi, mégis minden polgárának volt mersze hozzá, hogy csak és csakis olyan legyen, amilyen együtt akar lenni, amit mind elvállal.

A háború utáni, a minálunk alig ismert rettentő szegénységből még ki sem másztak, amikor 1955-ben megint akkorát dobtak, mint senki más. (Nem is tud róla a világ, mert ha tudomásul kéne vennie, igazán szégyellhetné magát.) A frissen, lelkükben még alig egyesültek közösen hirdették ki, hogy védnökséget vállalnak az egyik fél minden, az immár kétfelé szakított világban szétszórt svábjá fölött.

Aztán az egyik fertályon jókedvre teremtve, a másikon verejtékesen, görnyedve lassan elkezdtek (igaz, idegen segítséggel) fölépíteni a saját jóléti planétájukat. A segítség ellenére is iszonyú, fogcsikorgató munka kellett hozzá. (Igaz, nálunk, aörös féltekén meg minden görcölés hiábavaló volt.)

Na ugorjunk!

Talán három éve a budai hegyekben, erdők között megbúvó nagy mulatóhelyen, sok tárgyalás után vizadozott az ő meg a mi gyelegáciánk eleje.

Gazdagok vagyunk mi, ha a pocskolást, az ésszerűtlen pénzszerűtlen meg hazánk olcsó kiadását vesszük alapul, szinte páratlanul gazdagok. Aznap mégis csak a fél duhajdát foglalták le nekünk a csinovnyikok. Már javában folyt az evés-ivás, mikor a másik felet elfoglaló turistacsoport felfedezte, hogy közöttünk van fiatal, tehetséges, sváb államminiszterük. Azonnal (mi, szovjet reflexből azt mondanánk „spontánul”) föllállt egy kis kórus, elénekelt neki a badeni himnuszt, utána a közöset, utána népdalokat. Odafutottak hozzá, kezét szorongatták, örültek – mint a sajátjukénak.

Hát ilyen egyszerű. Ilyen egyszerűvé lehet tenni. Ilyen józanná kellene tenni – ha a csahosok, a lopakodók, a bérlegények hatalmas hadserege nem sunyítana, uszítana a háttérből.

De!

Elkövetődött a hiba, hogy túl jól sikerült a jólét. Elkövetődött a hiba, hogy a sok jólétnöknek büdössé vált a „primitív” munka. Egyre kevésbé fült hozzá a foga. S hát a fél világ állt sorba, hogy rávesse magát a szénlapátolásra, a betonozásra, a lószar eltakarítására, a malterozásra satöbbi. S ezt nagy lezserséggel – mert megtehették – lehetővé tették.

Ma a kis planéta lakosságának 17%-a külföldi. A fővárosban ez a szám 25%. (Az egyetlen, ahol ez igazán jó, a kis metropolisban – mely a legkevesbé sem hasonlít egy „világváros”hoz”, hiszen náluk minden rendben van – az éttermek 52%-a külföldi kézen van.)

Mire megfészkelte magát a jólét, mire hátrányai is – egyre inkább – érezhetővé váltak, ott volt a gond a nyakukon.

A(z ott lelkiismeretes) főpolgármester izzadva-büszkén mondja, hogy mintegy kétszáz nyelvet beszélnek a városában. S mindent megtesz érte, hogy ebből ne legyen nagy baj.

Ahol csak egy-egy százalékról van szó, ott a szétszórtság, a súlytalanság miatt ez nem veszélyes. Porcikánként integrálódnak a kis csoportok. De van egy jó millió félholdas. S Allah mentsen meg attól, hogy gettók közepén épüljenek a mosék. Hát nyomás, okos svábok, nyomás: mindent megtenni az igazhitűek beépüléséért a társadalomba.

S hiába rohadozik a nagy német planéta, az életben, ételben reménykedők csak ömlenek, áramlanak. Hiszen e kis világban 49 éve nem volt baloldali szabadság, itt még most is minden jól működik. (Csak a polgárok puhulnak, már a verejték sem látszik a homlokukon.)

(Elképesztő, milyen sokáig hat, ha idejében jól szerveznek meg egy társadalmat!)

Bizony, furcsa látvány napközben – amikor csak a dolgozók güriznek – sétálni egy nagyváros bevásárló utcáján: az ember azt se tudja, hol van.

Aztán a történelem furcsa, kegyetlen fintora.

Az elkényeztetett nagy ország olyan élveteg lett, hogy gyereket is fáradt csinálni. (Még hogy dolgozni érte, másért!) A szaporulati ráta 1,4 köré zuhant. (Mint nálunk s más, kihalódásra ítélt „élvezeti népeknél”).

Időközben a gazdászok kiszámolták, hogy marha rossz üzlet volt az egész. Egy képzetlen munkásra esik egy asszony meg tíz gyerek, a tíz gyerek benn szorul a családi gettóban, nem tanulja meg a planéta nyelvét, nem tudja elvégezni az iskolát, nem bír „kvalifikált” munkássá válni (ha épp nem bandákban riogatja az ijedős-izzadós népet). Ha a jó munkanélküli segély helyett mégis végez valami alantast (mint az apja), abból oly kevés az adó, hogy még a nagycsaládi pótlékot sem fedezi. Puff!

És akkor a miniszterelnök azt mondja pár hónapja, hogy miközben a köz(ösen megtorpedózott)társaság még mindig szenved az 1,4-es rátától, a kis planétán 2,3–2,4 a szorzó. De nem ám a sok fejkendős asszony millió gyerekétől, hanem mert itt még rend van, itt még működik a gazdaság, az élet, itt még létezik közrend, nincs (nagy) bűnözés! Ezért a többi, modern kártevőktől sokkal jobban megroggyantott szövetségi planétáról ide áramlik a nép reménykedő java. A saját vérük tölti fel a saját vérük foghíjait!

Hát akkor mi legyen a másik feltöltéssel? Visszaút már nincs.

Kisvárosunkban Orsi lányom állandóan lezáratlanul hagyja az utcán a biciklijét. Néhány hét után az egyik idős szomszéd megszólít: Nem lopnak itt az emberek, de hát a kislány bevihetné a biciklijét a garázsba, mert erre járhat egy külföldi,

aztán megvan a baj. Szerelmi vallomás: a svábok minket, magyarokat nem tartanak „külföldinek”.

A városban, a tartományban egyre több a délvidéki, az erdélyi, felvidéki magyar. Fiatalok. Minden magyar szervezetben átvesszik a vezetést. Nem tartják őket „külföldinek”, szeretettel fogadják be őket, tisztos állást kapnak.

Otthonról hallom a híreket: miként dagad, növekszik hivatalos támogatással a kínai, az orosz, az ukrán, az arab, az izraeli, a ki tudja miféle kolónia.

Miféle magyar (?) politika az, amelyik, ha nem tudja (akarja) elérni, hogy bonfitársaink megmaradhassanak az őseink földjén, azt provokálja ki, hogy országunkat átugorva, nyugatra meneküljenek?! Miért nem azok kellene nekünk, idebaza, akiket értünk (akik értenek minket), akik hozzánk tartoznak, akik erősíthetnének, segíthetnének megmaradni az 1,4% fölött?

Miféle baza, miféle ország vagyunk mi?

(4) A SZAPORODÁS MÓDOZATAI

„Mint tudjuk”, a liszt kukac, ha egy egységnyi lisztben több utódot termel, mint amennyinek elegendő a liszt, önmaga fogja vissza szaporodását.

A múlt század közepén, a falusi portákon a macskák és kutyák legjobb tehetségük szerint szaporodtak, ám a gazda megkérdezte a szomszédokat: kell-e kutya vagy macskakölyök, s a fölösleget vízbe fojtotta.

Ezt a „bölcst” szabályozást nem ismeri az emberiség (noha Kína tett lépéseket az ügyben). Mi bízunk a tudományban, s az orvosok lettek a kölyökkutyafajtók. Igen jó határfokkal. Igaz, ebbe igen csak fojtogató módon beleszól az önmegvalósítás kék madarát meglelő emberiség.

Modern életünk (v)eszenciája lett a dialektika (vö. dialektikus laposmaterializmus). Ha tehát egy nagy territórium elveszít egy háborút, utána esetleg még több esélye támad a gyors és sikeres feltámadásra.

Igy történt ez a germán planéta kis területével is a világégés után. Szörnyű nyomorban kezdtek, évekig a verejtéktől volt bűdös a lábuk és a hónaljuk, a krumplihéj fejedelmi vacsorának számított. S lám – mindenféle nemzetközi „varázslással” – egyszerre csak virágozni kezdett a föld. Amikor már nagyon virágzott, amikor a halálra fáradt őshonosok végre hátradőlhetek az egyre növekvő jólétben, egyszer csak parfümözött hónaljuk mámorában az alantas munka vált bűdössé nekik.

Nosza, szétnéztek, honnan szerezhetnének újbüdösöket (hát nem tiszta Ady?), s lám, akadt Hispánia, Itália s legfőként az iszlám birodalom eldugott vidékein annyi éhes, hogy se szeri, se (nap)száma. Csak jöttek, utcát sepertek, malteroztak, kohóztak – de legfőképpen kussoltak. S mert ekkor kontinensünkön már lepkehálóval foghattunk őszinte szót, „vendégmunkásoknak” nevezték őket. (Még hogy a tisztaszobába vigyék!) Ám veszélyesek az ilyen „szövegek”, mert befészkelek magukat a sajtóba, elkezdik komolyan venni, de legalábbis idézhető, s végül bekerül a törvénykezésbe. Akinek pedig egyszerre csak jogai lettek, elkezdik csigaként kidugdosni a szarvát. Kap rá egyet, visszahúzza. Kidugja a farkát. Maga után

hozza az asszonyt, ez aztán alapvető jog. S az asszony elkezd szülni, mint egy kötelességtudó cica. Eleinte ki veszi észre, miközben orra-szájba megy a háj lájf, az önmegvalósítás, a trendi, a háromhetes masszázskúrák, a röpködés ide-oda.

Aztán egyszerre 17%-ra növekedett a „vendégek” száma. Átalakult az utca képe. Az együvé tartozó vendégek nem adták fel oly könnyen „identitásukat”, mint az őshonosok, egymás közelségét keresték, élni kezdtek túl gyorsan kimondott jogaikkal.

A hazai nők az alakjukra figyeltek, a férfiak a függetlenségükre, esetleg addig kutatták természetük őskódjában a homofiliát (a nők a lesbikus ősemlékeket), míg végre akadt valami a horgukra. Ám ez mindent hozott, csak gyereket nem. Addig stájerolták magukat, amíg lejutottak a szaporodási ráta 1,4%-os, átmeneti csúcsára.

Ám a mi svábaink nem azért nevezik magukat „Tüftlereknek” (olyasvalaki, aki addig bütyköl, míg meg nem leli a megoldást).

A leplezett, riadt töprengés során nekilendült a történelmileg elszakított területekre elszármazott, a mindenfelé kirajzó, néhai germánok felkutatása. Ha már vendég, legyen igazi vendég. Mérhetetlen területen indult meg az őskutatás. Erdélytől Vorkutáig, a Kuril szigetektől Kelet-Lengyelorszáig emberek százezrei ástak az ó családi faládákban. S mivel sokszor nem volt mit lelni (ahol nincs, ott ne keress), a kutatás átterjedt a feketepiacok jól leárnyékolt kis okmányüzleteire.

Lelkes százezrek özönlöttek a valaha, valamiképpen elvesztett őshazába. Ízlelgették, tanulgatták a nyelv idegen ízeit, az újfajta szokásokat. Ám ők már legalább szőkék, kék szeműek, és papírjaik szerint rokonok voltak. No meg rettentően éhesek és szorgalmasak. A felnöttek csapatosan romházakat vettek kölcsönre, a kőkemény napi munka (ott másféle nincsen) után falaztak, ácsoltak, festettek, tapétáztak, s az elájulás előtt (és érdekében) leitták magukat. Ment is ez, csak egy gond akadt: a gyerekek. Akár a 17% családi, nyelvi gettóiba szorult ifjai, ezek sem voltak képesek, alkalmasak fölvenni az oktatás ottani tempóját. Kínjukban-kényszerükben bandákba verődtek, s lefelé csúsztak.

Ámde az én második, választott hazám, sváb planétám sohasem hagyja két vállra fektetni magát (legalábbis hiszi magáról, és mindent megtesz érte).

Harmadik óriási újításuk (nem újításuk) az volt (miközben a lányaik csak nem akartak szülni), hogy minden tisztességes eszközzel fenntartották a jólétet, nem engedtek a hedonista fellazulásnak, nem adták fel hagyományaikat, erkölcsüket, s máig ellenállnak az országot és a népet tönkretévő renyhe relativizmusnak (amit neoliberalizmusnak is neveznek). Rendet tartanak, kiszámítható tartományt építenek. *Azoknak*, akik keményen dolgoznak, tisztességesek, becsületesek és szolidárisak.

Nos, ez a rémhír futótűzként terjedt a „modern” hazában.

A miniszterelnök nemrég bejelentette: a nagy szövetség tartományaiból annyi elszánt, törekvő fiatal költözött ide, hogy a gyér szaporulat ellenére statisztikailag 2,3 százalékos a reprodukció! Emberek, akiknek azonos a nyelvük, a kultúrájuk, a szokásaik. Akik gyermekei biztosan futhatnak be karriert, szüleik habitusa miatt még magasabbat.

Minden okos nép így tölti fel ritkuló sorait.

(Minden gondolkodó európai tudja, hogy a munkanélküliségi ráta relatív szám. Lehet valahol 400 000 munkanélküli – nálunk –, ám attól még van 200 000 üres munkahely, mint nálunk.)

Itthon szépen szaporodik a kínai, orosz, ukrán, izraeli, ír, holland, osztrák, stb. kolónia, jöhet minden idegen, aki akar.

Én is hiszem, mint minden tisztességes magyar, hogy nemzetünk fiainak ott kellenek maradniuk, ahol ősük éltek ezer éve. De ha nem megy? Akkor az ő, *éppen az ő* eltaszításukra 23 millió románnal kell sebzett arcukra, lelkükre csapni az ajtót?

Szörnyű látni, hogy Münchenben, Stuttgartban, Berlinben, Hamburgban és még számtalan helyen a földből nőnek ki a fiatal erdélyiek, felvidékiek, délvidékiek szövetségei. Egy ideig még őrzik nekünk ajánlott, s el nem fogadott magyarságukat, aztán beleolvadnak abba a kedves, befogadó közösségbe, amelyik hálásan öleli magához őket, mert sem kulturális, sem erkölcsi távolságot nem érzékel rajtuk.

Ők nem. Csak mi. (Számon kérjük-e valaha, hogy ki volt az a „mi”?)

(Novemberi számunkban folytatjuk.)